

Exploratie: arts in de maatschappij I (D013025)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2023-2024

A (Jaar)	Nederlands	Gent	stage
			groepswerk
			hoorcollege

Lesgevers in academiejaar 2023-2024

Van Den Noortgate, Nele	GE35	Verantwoordelijk lesgever
Decruyenaere, Johan	GE35	Medelesgever
Devisch, Ignaas	GE39	Medelesgever
Goffin, Tom	GE39	Medelesgever
Helewaut, Fleur	GE35	Medelesgever
Pype, Peter	GE39	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2023-2024

Bachelor of Science in de geneeskunde	stptn	aanbodsessie
	5	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

ethiek in de zorg, gezondheidsrecht, studium generale, professioneel gedrag (PG), ouderenzorgstage, interprofessioneel samenwerken

Situering

1) Ethiek in de gezondheidszorg

In een opleiding waarin zorg, gezondheid en lichamelijke centraal staan, is het van cruciaal belang de technische therapeutische vaardigheden te kunnen kaderen in een maatschappelijke, ethische en filosofische context.

2) Gezondheidsrecht

In een opleiding waarin zorg, gezondheid en lichamelijke centraal staan, is het van cruciaal belang in staat te zijn de actuele normen over de beroepsuitoefening in de gezondheidszorg te kunnen vinden en interpreteren en de basisbeginselen over patiëntenrechten en privacybescherming te kennen.

3) Studium Generale

Openen van het bredere maatschappelijk blikveld.

4) Ouderenzorgstage

De studenten leren de instellingen kennen als plaatsen waar mensen verpleegd en verzorgd worden. Zij komen daar -voor het eerst in hun opleiding- in contact met de beleving van patiënten/bewoners, en leren er de specifieke taken kennen van artsen, verpleegkundigen en andere zorgverstrekkers. De communicatievaardigheden die aangeleerd worden tijdens het jaar (V-lijn: Communicatie: luisteren, empathie) worden tijdens de stage geoefend in het contact met patiënten/bewoners en zorgverleners van instellingen.

5) Professioneel gedrag

Aanzetten van de student tot kritische reflectie over zijn of haar professioneel gedrag en attitude en dat van anderen binnen de medische gezondheidszorg. Het gaat hier om observeerbaar gedrag, dat wordt onderscheiden in 3 dimensies: omgaan met taken of werk, omgaan met anderen en omgaan met zichzelf.

6) Interprofessioneel samenwerken: inleiding

Interprofessioneel samenwerken wordt de norm in de toekomstige gezondheidszorg.

Inhoud

1) Ethiek in de gezondheidszorg

De student maakt kennis met de aard van een ethische reflectie op het medische terrein in het algemeen en dat van de geneeskunde in het bijzonder, zowel in een historisch als eigentijds kader.

2) Gezondheidsrecht

- Algemene beginselen van gezondheidsrecht (hiërarchie der normen, verhouding met gezondheidsethiek en deontologie, bevoegdheidsverdeling inzake gezondheidszorg tussen Vlaamse, federale en Europese normen)
- Basismethodologie van juridische research (praktisch overzicht van enkele databanken, websites, belangrijkste tijdschriften)
- Juridische relaties tussen zorgbeoefenaars en patiënten
- Patiëntenrechten
- Beroepsgeheim en privacybescherming

3) Studium Generale

- Dit onderdeel omvat lezingen, debatten ... in kader van de actuele samenleving.

4) Ouderenzorgstage

De student loopt stage in een woonzorgcentrum gedurende 1 week.

Zes observatieopdrachten worden toegelicht tijdens een introductieles: (1) functioneren van een oudere observeren via een biopsychosociaal model, (2) beleving en coping van oudere nagaan, (3) teamfunctioneren en meerwaarde van multidisciplinair overleg bekijken, (4) communicatie technieken oefenen en feedback vragen, (5) zorgprotocols opvragen en naleving nagaan, (6) een missie en visie, organigram en financiering van instelling nagaan.

De stagedoelstellingen worden geformuleerd via het SMART principe.

Schrijven van een observatieverslag.

5) Professioneel gedrag

Professioneel gedrag gaat om feitelijk gedrag en geen vaardigheid. Weten wat professioneel is en de juiste professionele vaardigheden bezitten is één ding, maar je moet je er ook nog naar gedragen met het juiste doel voor ogen. En dat doel is voor de arts uiteindelijk het welzijn van de patiënt. Ook van studenten verwachten we een professionele houding tijdens de opleiding.

Het theoretische concept van professionalisme is gebaseerd op abstracte, idealistische aspecten als eer, integriteit, verantwoordelijkheid, plicht en respect, die in praktijk moeilijk meetbaar zijn. Het meer praktische concept van professioneel gedrag (PG) heeft betrekking op gedragsaspecten die observeerbaar en dus ook meetbaar zijn.

We onderscheiden hierbij vier dimensies: omgaan met taken/werk, omgaan met anderen, omgaan met jezelf en omgaan met de opleiding/het systeem.

Een belangrijk onderdeel van de lijn professioneel gedrag is het mentorsysteem.

Bij de start van de opleiding geneeskunde krijg je een mentor toegewezen die je deelt met 8 tot 9 andere studenten. Het is de bedoeling dat je mentor en je mentorgroepje gedurende je volledige opleiding dezelfde blijven. De mentorsessies hebben als onderwerp:

- motivatie om arts te worden/geneeskunde te studeren
- ervaringen tijdens de ouderenzorgstage
- omgaan met stress en sombere stemming

6) Interprofessioneel samenwerken: inleiding

De studente wordt aangezet tot reflectie over de noodzaak en meerwaarde van samenwerken. De student krijgt in deze les de kans om samen met studenten van een andere opleiding te reflecteren over de taken en rollen van andere disciplines.

Begincompetenties

De eindtermen hoger secundair onderwijs zijn behaald en bewijs van credits is aanwezig

Eindcompetenties

- 1 Basisbegrippen van de ethiek toepassen binnen de arts-patiëntrelatie (ethiek)

- 2 Ethische begrippenkaders en redeneren toepassen in omgaan met ethische dilemma's binnen de complexiteit en diversiteit van de maatschappij met inbegrip van de medische zorg (ethiek)
- 3 Juridisch afdwingbare normen over beroepsuitoefening in de gezondheidszorg toepassen in de context (gezondheidsrecht)
- 4 De essentiële beginselen over patiëntenrechten, beroepsgeheim en privacybescherming toepassen (gezondheidsrecht)
- 5 Aandacht hebben voor de beleving van de patiënt binnen het biopsychosociaal model (ouderenzorgstage)
- 6 De onderlinge interacties tussen de patiënt en de artsen, zorgverstrekkers en familie bespreken (ouderenzorgstage; professioneel gedrag)
- 7 Reflecteren over de eigen beleving, mogelijkheden en verbeterpunten in de omgang met patiënten en hulpverleners (ouderenzorgstage; professioneelgedrag, interprofessioneel samenwerken)
- 8 De organisatie van een woonzorgcentrum beschrijven met specifieke aandacht voor richtlijnen, kwaliteitsindicatoren (ouderenzorgstage)
- 9 Op een respectvolle manier het gedrag van een peer analyseren, communiceren en samen tot verbeteractie komen (professioneel gedrag, interprofessioneel samenwerken)
- 10 Leren reflecteren en omgaan met positieve en negatieve feedback (ouderenzorgstage; professioneel gedrag, interprofessioneel samenwerken)
- 11 Leg uit hoe samenwerking en communicatie binnen de gezondheidszorg bijdragen aan een hoge kwaliteit van persoonsgerichte zorg (interprofessioneel samenwerken, ouderenzorgstage)
- 12 De rollen, verantwoordelijkheden en grenzen van elk lid binnen een team uitleggen (interprofessioneel samenwerken, ouderenzorgstage)

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Groepswerk, Hoorcollege, Zelfstandig werk, Stage

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

omwille van COVID19 kunnen gewijzigde werkvormen uitgerold worden indien dit nodig blijkt. Dit zal gecommuniceerd worden via UFORA.

1) Ethiek in de gezondheidszorg

- Zelfstandig werk
- Hoorcollege

2) Gezondheidsrecht

- Hoorcollege

3) Studium Generale

- Hoorcollege

4) Ouderenzorgstage

- Hoorcollege
- Stage gedurende een week in een woonzorgcentrum

5) Professioneel Gedrag

- Hoorcollege
- Groepswerk

6) Interprofessioneel samenwerken: Inleiding

- Hoorcollege

Leermateriaal

Bijkomend didactisch materiaal (illustraties, slides, wetteksten):

te raadplegen op het elektronisch leerplatform (Ufora.ugent.be)

Geraamde totaalprijs: 5 EUR

Facultatief (partim Gezondheidsrecht):

Tom Goffin en Herman Nys. Recht en bioethiek. Lannoo Campus ISBN

9789401477819 (studentenprijs 23 EUR – kan ook gebruikt worden tijdens tweede

en derde bachelor)

Referenties

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Lijncommissievoorzitter: Prof. P. Pype

e-mail: peter.pype@ugent.be

Lesgevers van de partims::

1) Ethiek in de gezondheidszorg: prof. I. Devisch; Uus Knops; Kasper Raus

Uus.Knops@UGent.be; Kasper.Raus@UZGent.be

2) Gezondheidsrecht: prof. T. Goffin

Tom.Goffin@UGent.be

3) Studium generale: prof. J. Decruyenaere

Silvy.Matthys@UGent.be

Johan.Decruyenaere@UGent.be

4) Ouderenzorgstage: prof. N. Van Den Noortgate

Ouderenzorgstage.ge@UGent.be

Nele.VanDenNoortgate@UGent.be

5) Professioneel gedrag: Dr Fleur Helewaut

Rita.vandesompele@UGent.be

Fleur.Helewaut@UGent.be

6) Interprofessioneel samenwerken: Prof P. Pype

Janique.Lobbestael@UGent.be

Peter.Pype@UGent.be

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

1) Ethiek in de gezondheidszorg

- schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen (/20)

2) Gezondheidsrecht

- schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen (/20)

3) Studium Generale

Om te slagen voor dit onderdeel geldt een verplichte aanwezigheid tijdens minstens 3 activiteiten. Aanwezigheden worden hierbij geregistreerd. Er is geen kwantitatieve score (enkel pass/fail). Voor de tweede examenkans wordt een vervangopdracht voorzien.

4) Ouderenzorgstage

Door de titularis wordt een score op 20 gegeven aan de hand van:

- Aanwezigheid op de stage (pass/fail) - afwezigheid dient gewettigd
- Evaluatie door stagementor van woonzorgcentrum (score wordt herberekend door titularis UGent: onvoldoende: 8/20; voldoende: 12/20; goed: 14/20; zeer goed: 16/20)
- Werkstuk: Verslag van observatie taken geëvalueerd door titularis UGent (score op 20)

De student moet op elk onderdeel een voldoende halen om te kunnen slagen. een onvoldoende of score lager dan 10 voor één van de onderdelen geeft een score van 9/20 voor de ouderenzorgstage.

5) Professioneel gedrag

- Aanwezigheid op de mentorsessies.
- Portfolio met opdrachten en verslagen van mentorsessies.

Er is geen kwantitatieve score voor dit onderdeel (pass/fail).

6) Interprofessioneel samenwerken: inleiding

Aanwezigheid tijdens het hoorcollege is verplicht (pass/fail).

Eindscoreberekening

Binnen deze lijn zijn er 3 partims:

1 Ethiek & Gezondheidsrecht

2 Ouderenzorgstage

3 Professioneel gedrag; interprofessioneel samenwerken en studium generale
Indien de student slaagt voor de drie partims dan is het eindresultaat gelijk aan **het rekenkundig gemiddelde** van de twee partims **met puntenscore** (nl. 1. ethiek, gezondheidsrecht en 2. ouderenzorgstage)

Zodra een student drie of meer tekortpunten* heeft kan hij/zij niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien het rekenkundig gemiddelde toch een cijfer van 10 of meer op 20 zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-geslaagd cijfer (9/20).

Een "fail"-score voor professioneel gedrag en/of studium generale en/of interprofessioneel samenwerken leidt ook automatisch tot een 9/20 voor de E-lijn. Een student die zich bewust onttrekt aan een onderdeel van de evaluatie kan niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien de eindscore een cijfer van 8 of meer op 20 zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (7/20).

De deelresultaten van een partim zijn overdraagbaar naar de tweede zitting
*tekortpunten: Tekortpunt(en) zijn het aantal punten dat een student te kort heeft om de helft te halen op 20, en dit per partim.